

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-158-14181

Chișinău

23 decembrie 2024

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.58 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, se prezintă Avizul la proiectul de lege privind modificarea Legii nr. 240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024 (*inițiativa legislativă nr.380 din 17.12.2024*), aprobat în ședința Guvernului din 23 decembrie 2024, conform Deciziei protocolare nr. 52.30/2024.

Anexe:

1. Copia deciziei protocolare - 1 filă;
2. Avizul la proiectul de lege - 6 file.

**Secretar general
adjunct al Guvernului**

Roman CAZAN

*Ex.: Mariana Ceban
Te. 022-250-482*

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>3036</u>		
" <u>26</u> "	<u>12</u>	<u>2024</u>
Ora	_____	

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

DECIZIE PROTOCOLARĂ nr. 52.30/2024

Extras din procesul-verbal nr.52 (pct.30)
al ședinței Guvernului din 23 decembrie 2024

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege privind modificarea Legii nr. 240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Aprobat în ședința Guvernului din 23 decembrie 2024
Decizia protocolară nr.52.30/2024

AVIZ

la proiectul de lege privind modificarea Legii nr. 240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024

Guvernul a examinat proiectul de lege privind modificarea Legii nr. 240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 380 din 17 decembrie 2024) de către domnul Viorel Barda, deputat în Parlament, și comunică următoarele.

Obiectul de reglementare al proiectului de lege vizează modificarea prevederilor restrictive din Legea nr. 240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024.

Potrivit notei de fundamentare, Legea nr. 240/2024, deși a oferit un cadru normativ protectiv, a avut un impact relativ redus, fapt cauzat de mai multe prevederi restrictive prevăzute în aceasta. În aceste condiții, este necesară modificarea Legii nr. 240/2024, prin modificarea prevederilor restrictive temporare, care vor asigura un impact mai mare al caracterului protectiv al legii.

Proiectul de lege urmărește suspendarea obligației fermierilor debitori de plata datoriilor restante, inclusiv de majorările și/sau penalitățile de întârziere, acumulate în raport cu creditorii până la data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și a ratelor/plăților care devin scadente până la 31 octombrie 2025.

Totodată, proiectul de lege prevede suspendarea, din momentul notificării creditorilor de către debitori cu privire la incidența asupra lor a prezentei legi și până la 31 octombrie 2025, a actelor de executare silită și a oricăror eventuale acte de executare silită sau alte măsuri de recuperare a creanțelor, inclusiv cereri de intentare a procedurii de insolvență pentru datoriile scadente, născute din contractele de credit și de leasing încheiate până la 1 septembrie 2024 cu bănci, organizații de creditare nebancară sau asociații de economii și împrumut, precum și din contractele de vânzare – cumpărare sau de furnizare a produselor fitosanitare și a semințelor folosite la înființarea culturilor agricole încheiate până la 1 septembrie 2024.

În final, proiectul de lege introduce interdicția cesionării dreptului asupra creanțelor fără consimțământul debitorului pe perioada de implementare a legii.

Guvernul reține că efectele fenomenului de secetă pedologică și ale regimului termic extrem de ridicat din anul 2024, dar și ale crizei geopolitice provocate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, au generat un impact semnificativ asupra sectoarelor agriculturii, ducând la creșterea bruscă a costurilor de producție și a prețurilor resurselor materiale agricole, având

impact direct asupra rentabilității și cauzând pierderi în activitățile de producție agricolă vegetală.

Este de remarcat faptul că aspectele menționate *supra* au cauzat perturbarea semnificativă a economiei, cu efecte financiare negative asupra fermierilor. Intervenția legislativă propusă de autorul proiectului vizează prevenirea consecințelor negative pentru fermieri, care se pot manifesta prin:

- imposibilitatea îndeplinirii în termenele stabilite a obligațiilor contractuale asumate, ca urmare a neachitării la termenele scadente a datoriilor către creditori;
- supraîndatorarea și încetarea activității în sectorul agricol;
- cedarea unei părți din terenurile agricole deținute creditorilor în contul datoriilor scadente;
- lipsa resurselor financiare necesare pentru achiziția resurselor materiale și pentru efectuarea lucrărilor din campania agricolă următoare, ceea ce poate duce la reducerea suprafețelor cultivate;
- impactul social negativ major, cu riscuri de abandonare a cultivării terenurilor agricole sau chiar falimentul.

Având în vedere că elementele prezentate în inițiativa legislativă reflectă un context excepțional și vizează securitatea alimentară a Republicii Moldova, precum și interesul general public, Guvernul comunică susținerea proiectului de lege, cu luarea în considerare a următoarelor obiecții și propuneri.

Astfel, cu titlu de obiecție generală, menționăm că, prin inițiativa legislativă nr. 354 din 28 noiembrie 2024, a fost înaintat spre examinare proiectul legii privind implementarea unor măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024. Este de menționat că, prin art. 14 din proiectul legii, la data intrării în vigoare a legii, Legea nr. 240/2024 se abrogă. Prin urmare, în cazul adoptării legii înaintate prin inițiativa legislativă nr. 354 din 28 noiembrie 2024, inițiativa legislativă în cauză decade.

Cu referire la textul legii

La denumirea proiectului, cuvântul „Legii” va fi succedat de abrevierea „nr.”.

La art. I, sursa de publicare a Legii nr. 240/2024 se va indica după următoarea formulă: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul monitorului, numărul articolului)”.

Prin punctul 1 din proiect, se propune substituirea, la art. 3 lit. a) din Legea nr. 240/2024, a textului „1 septembrie 2023” cu textul „1 septembrie 2022”. Totodată, prin punctul 3 din proiect, se propune ca la art. 3 din lege lit. c) să fie redată într-o redacție nouă: „c) are în gestiune cel mult 1800 ha”.

Cu privire la acțiunea în timp a actelor normative, cu titlu de remarcă generală, menționăm că, potrivit art. 7 alin. (1)-(3) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, legea civilă nu are caracter retroactiv, deoarece aceasta nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior.

De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. Legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare. De la data intrării în vigoare a legii noi, efectele legii vechi încetează, cu excepția cazurilor în care legea nouă prevede altfel.

În același context s-a pronunțat și Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 32 din 29 octombrie 1998, statuând că legea nu se aplică faptelor săvârșite înainte de intrarea ei în vigoare, adică nu are efect retroactiv. Legea dispune numai pentru prezent și viitor și nu are efecte juridice pentru trecut.

Ținând cont de cele menționate, se propune autorului avizului să efectueze o analiză suplimentară a modului în care prevederile respective din proiect se conformează acestor considerente, cu ajustarea corespunzătoare a textului proiectului în funcție de soluțiile identificate.

În legătură cu modificarea care se propune prin punctul 2 la art. 3 lit. b) din Legea nr. 240/204, prin care se micșorează proporția culturilor agricole afectate de la 60% la 40% și a suprafeței prelucrate – de la 50% la 40%, se atestă faptul că nota de fundamentare la compartimentul „Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi” nu conține argumentele care au stat la baza micșorării procentului prevăzut de legea în vigoare, motiv pentru care sugerăm autorului proiectului să completeze nota aferentă proiectului cu argumente pertinente în acest sens.

Potrivit normelor de tehnică legislativă, în cazul expunerii în redacție nouă a conținutului unui element structural, se va utiliza sintagma „va avea următorul cuprins:”, urmată de redarea textului nou, iar în cazul operațiunii de completare cu un element structural nou, se va utiliza sintagma „se completează cu ,, ...” cu următorul cuprins:”. Ținând cont de regula enunțată, la punctul 3, cuvintele „se redă în redacție nouă cu următorul conținut” se vor substitui cu cuvintele „va avea următorul cuprins:” (obiecție valabilă și la punctele 5, 7, 8 și 9).

La punctul 4, cuvintele „se completează cu o literă nouă cu următorul conținut” se vor substitui cu textul „se completează cu lit. d) cu următorul cuprins:”.

Totodată, la cuprinsul cu care se propune a fi completat art. 3 din Legea nr. 240/2024, „d) nu este în procedură de insolvabilitate confirmată printr-o încheiere a instanței de judecată”, menționăm că, potrivit art. 5 alin. (5) lit. a) din Legea insolvenței nr. 149/2012, „(5) Principalele competențe ale instanței de insolvență în cadrul prezentei legi sunt: pronunțarea motivată a hotărârii de intentare a procesului de insolvență și, după caz, de intrare în insolvență atât prin procedura falimentului, cât și prin procedura de restructurare a debitorului;”. Prin urmare, ținând cont de prevederea legală enunțată, la cuprinsul cu care se propune a fi completat art. 3 din Legea nr. 240/2024, cuvintele „încheiere a instanței de judecată” se vor substitui cu cuvintele „hotărâre a instanței de insolvență”.

La punctul 5, se propune coroborarea prevederilor art. 4 cu prevederile

art. 3 lit. a), în redacția propusă de proiectul de lege. În acest context, observăm că, în conformitate cu prevederile art. 4, se suspendă de drept obligația de plată a datoriilor restante, născute din actele juridice cu creditorii, indiferent de data nașterii acestora, acumulate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 240/2024. Pe de altă parte, art. 3 lit. a) stabilește expres că legea se aplică debitorilor care au obținut credite/împrumuturi, bunuri în leasing sau inputuri utilizate pentru activități agricole, în baza unor contracte sau acorduri adiționale încheiate, începând cu data de 1 septembrie 2022 și până la data de 1 septembrie 2024. În acest context, considerăm necesară corelarea prevederilor menționate *supra*.

Potrivit normelor de tehnică legislativă, când modificarea presupune o substituie, utilizăm următorii termeni: „cuvânt”, respectiv, „cuvinte” – dacă în structura vizată nu sunt prezente și alte semne grafice (cifre, virgule, paranteze, ghilimele, bară oblică); „text” – dacă structura e formată dintr-un cuvânt/cuvinte și cel puțin un semn grafic. Ținând cont de regula enunțată, la punctul 6 din proiect, prin care se modifică art. 6 din Legea nr. 240/2024, termenul „cuvintele” se va substitui cu „textul”, iar cuvintele „la final” se vor exclude ca fiind excedente.

La cuprinsul care se propune la art. 7 din Legea nr. 240/2024, între semnele citării se va indica inclusiv numărul articolului.

Prin punctul 7 din proiect se propune o nouă redacție a art. 7, în conformitate cu care „datoriile și plățile suspendate vor fi renegociate cu creditorii”. La acest aspect, menționăm că, în redacția actuală, norma de la art. 7 din Legea nr. 240/2024 are caracter dispozitiv, iar prin modificarea propusă în proiect, normei de la art. 7 i se atribuie caracter imperativ. În conformitate cu art. 1027 alin. (1) și (2) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, „(1) Contractul se consideră încheiat dacă părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale.” și „(2) Sunt esențiale clauzele care sunt stabilite ca atare prin lege, care reies din natura contractului sau asupra cărora, la cererea uneia din părți, trebuie realizat un acord”.

Este de menționat faptul că, clauzele privind creanțele ajunse la scadență și modalitatea de efectuare a plății (renegociere, suspendare) constituie clauze esențiale și urmează a fi realizate doar prin acordul liber exprimat al părților. Având în vedere tezele enunțate *supra*, se va examina oportunitatea substituirii, la cuprinsul care se propune la art. 7, a cuvintelor „vor fi renegociate cu creditorii” cu cuvintele „pot fi renegociate cu creditorii”.

În partea ce prevede că „datoriile și plățile suspendate în conformitate cu prezenta lege nu se vor raporta la birourile istoriilor de credit în calitate de restanțe pe perioada acțiunii prezentei legi”, se propune evaluarea oportunității de excludere a prevederii respective din proiectul de lege, deoarece, în cazul menținerii acesteia, creditorii noi sau alți creditori nu vor deține informații complete despre situația financiară a debitorului și nu vor putea analiza corect capacitatea reală de plată a acestuia.

La cuprinsul care se propune la art. 12 din Legea nr. 240/2024, menționăm

că la elaborarea actului normativ se va respecta condiția preciziei, prin urmare, cuvintele „și orice eventuale acte de executare silită” se vor revizui deoarece utilizarea cuvântului „eventuale” în acest context conferă un caracter ambiguu normei.

Totodată, cuvintele „produse de uz fitosanitar” se vor substitui cu cuvintele „produsele fitosanitare”, ținând cont de modificările care se propun la Legea nr. 119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și al fertilizanți și de noțiunea utilizată în Legea nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și pentru modificarea unor acte normative, or, aceleași noțiuni se exprimă numai prin aceeași termeni.

La punctul 9 se propune inserarea modificării într-un nou element structural al Legii nr. 240/2024. În acest context, art. 13 din Legea nr. 240/2024 prevede data intrării în vigoare a legii, prevedere care, conform prevederilor art. 56 alin. (3¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, poate fi modificată doar până la survenirea momentului intrării în vigoare a legii.

La art. II, textul „Prin derogare de la Legea nr. 100/2017” se va exclude ca fiind excedent, cuvântul „momentul” se va substitui cu cuvântul „data”, iar cuvintele „Monitorul Oficial” vor fi succedate de cuvintele „al Republicii Moldova”.

Potrivit art. 56 alin. (1) și (3) din Legea nr. 100/2017, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative, ori dacă există alte circumstanțe obiective. Potrivit art. II, legea va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Prin urmare, în nota de fundamentare vor fi menționate expres circumstanțele care justifică aplicarea art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017.

Totodată, nota de fundamentare se va întocmi conform anexei nr. 1 la Legea nr. 100/2017.